

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/254/2019
Identifikačné číslo spisu:	4616205602
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4616205602.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu T. A., bývajúceho v obci E., E. č. XXX/XX, proti žalovanému T. A., bývajúcemu v C., W.. Y. S. č. XXXX/XX, zastúpenému JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská č. 40, o zaplatenie 15.000 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 9 C 40/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018 sp. zn. 25 Co 381/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 15.000 € s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že 12. novembra 2014 uzavrel so žalovaným písomnú zmluvu o pôžičke [ďalej len „zmluva o pôžičke“, (č. l. 3)], v zmysle ktorej požičal žalovanému finančné prostriedky vo výške 15.000 € pre účel zakúpenia osobného motorového vozidla. Žalovaný svojím podpisom tieto finančné prostriedky prevzal a súčasne sa zaviazal, že ich v lehote do 30. novembra 2015 vráti žalobcovi v mieste jeho pobytu. Išlo o bezúročnú pôžičku, zmluva o pôžičke bola spísaná pred svedkom Q.. J. W..

2. Okresný súd Topoľčany (ďalej len „súd prvej inštancie“) platobným rozkazom z 13. septembra 2016 č. k. 9 C 40/2016 - 9 zaviazal žalovaného k povinnosti, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatil žalobcovi sumu 15.000 €, úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 15.000 € od 1. decembra 2015 do zaplatenia, alebo v tej istej lehote podal odpor s vecným odôvodnením na tomto súde (I.); zaviazal žalovaného k povinnosti do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu nahradiť žalobcovi trovy konania (súdny poplatok) vo výške 900 €.

2.1. Proti platobnému rozkazu podal žalovaný odpor (č. l. 11), na základe ktorého súd prvej inštancie uznesením zo 7. októbra 2016 č. k. 9 C 40/2016 - 15 platobný rozkaz zrušil.

3. Súd prvej inštancie rozsudkom z 10. júla 2017 č. k. 9 C 40/2016 - 131 žalobu zamietol (I.); rozhodol

o trovách konania (II.).

3.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, keďže okrem kópie písomnej zmluvy o pôžičke navrhol na preukázanie svojich tvrdení vykonať dôkaz výsluchom svedka Q.. J. W., tento vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že mal k dispozícii občiansky preukaz žalobcu ako aj žalovaného; neskôr však tvrdil, že žalobca mu údaje z týchto dokladov sám diktoval. Z tvrdenia tohto svedka tiež vyplynulo, že sa mal so žalobcom skontaktovať telefonicky, z výpisov hovorov za obdobie od 1. novembra 2014 do 30. novembra 2014 však vyplýva, že 12. novembra 2014, t. j. v deň podpisu zmluvy o pôžičke, ani v iných dňoch svedok neprijal hovor od žalobcu, ani sám žalobcovi netelefonoval. K uzavretiu zmluvy o pôžičke malo dôjsť v reštaurácii Koruna v Topoľčanoch v popoludňajších hodinách, kedy sa práve v tomto čase mal žalovaný nachádzať v sídle spoločnosti Auto Group Logistic s.r.o. v Bratislave, kde bol za účelom zakúpenia súčiastok, čo vyplýva z údajov uvedených v objednávke z 12. novembra 2014 č. 37357. Zo znaleckého posudku č. 9/2017 vypracovaného znalkyňou V. P. N. v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Topoľčanoch pod ČVS: ORP-378/VYŠ-TO-2016 vyplynulo, že rozdielne znaky sporného podpisu v porovnaní so žalovaným predloženými vzorkami podpisov prevažujú, dá sa iba konštatovať, že sporný podpis sa nezhoduje so vzorkami podpisov žalovaného, ktoré boli predložené ako porovnávacie materiál. V súhrne preto súd prvej inštancie považoval za preukázané, že v prípade zmluvy o pôžičke nebolo preukázané, že by podpis na nej bol žalovaného. Žalobca v konaní nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by potvrdzovali ním tvrdený skutkový stav veci. Iba samotná existencia zmluvy o pôžičke bez preukázania reálneho odovzdania predmetu pôžičky žalovanému nemôže byť dôvodom na vyhovieť žaloby.

3.2. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 10. októbra 2018 sp. zn. 25 Co 381/2017 (č. l. 215) na odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 € s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 1. decembra 2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (I.); rozhodol o trovách konania (II.).

4.1. Po preskúmaní veci dospel k záverom, ktoré ho viedli k zmene rozsudku súdu prvej inštancie, zopakoval dokazovanie v rozsahu oboznámenia sa s listinnými dôkazmi (zmluva o pôžičke, trestný spis vedený pod ČVS:ORP-378/VYS-TO-2016, znalecký posudok č. 9/2017) a výsluchom svedka Q.. J. W.. Záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia o uzavretí zmluvy o pôžičke považoval za nesprávny. Súd prvej inštancie zamietol žalobu dôvodiac, že žalobca neunesol dôkazné bremeno napriek tomu, že zamietol návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom viacerých svedkov (č. l. 55). Súd prvej inštancie vypočul iba svedka Q.. J. W., ostatných navrhovaných svedkov bez uvedenia dôvodu zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nemôže vyhodnotiť neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu, keď zamietol ním prednesené návrhy na vykonanie dokazovania a z dovtedy vykonaného dokazovania nebolo jednoznačne preukázané, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke nedošlo. Súd prvej inštancie tiež v napadnutom rozsudku úplne odignoroval vyhodnotenie svedeckej výpovede Q.. J. W. z hľadiska jej vierohodnosti. Z uvedeného dôvodu odvolací súd zopakoval dokazovanie v tomto smere, svedok Q.. J. W. zotrval na svojich podstatných tvrdeniach, týkajúcich sa uzavretia zmluvy o pôžičke, účasti pri jej podpise a odovzdávaní finančných prostriedkov žalovanému. Presne popísal, kedy, kde a za akých okolností došlo k podpísaniu zmluvy o pôžičke a k odovzdaniu finančných prostriedkov. Poukázal na odstup času (obdobie 4 rokov) od uzavretia zmluvy o pôžičke do konania pred súdom prvej inštancie, z dôvodu ktorého odvolací súd jeho vysvetlenia týkajúce sa uvedenia rozdielnych identifikačných údajov žalovaného v občianskom preukaze a v zmluve o pôžičke akceptoval. Námietku žalovaného týkajúcu sa času uzavretia zmluvy o pôžičke, že táto mala byť uzavretá v novembri, kedy je šero už pomerne skoro, odvolací súd nepovažoval za podstatnú. Pre platné uzavretie zmluvy o pôžičke (ústnou, resp. písomnou formou) je nevyhnutné preukázať, že sa zmluvné strany dohodli na tejto pôžičke a že došlo k reálnemu odovzdaniu predmetu zmluvy veriteľom dlžníkovi. Preukázanie tejto skutočnosti je na veriteľovi. Podľa odvolacieho súdu v prejednávanej veci žalobca ako veriteľ jednoznačne nepreukázal, že došlo k písomnému uzavretiu zmluvy o pôžičke, pre spochybnenie podpisu zo strany žalovaného, na druhej strane však jednoznačne preukázal a to svedeckou výpoveďou svedka Q.. J. W., že v konečnom dôsledku došlo k

uzavretiu zmluvy o pôžičke a k reálnemu odovzdaniu predmetu zmluvy medzi zmluvnými stranami, keďže svedok bol sám prítomný pri tomto odovzdávaní. Odvolací súd nemal dôvod spochybniť jeho výpoveď iba s poukazom na jeho priateľský vzťah k žalobcovi a to za situácie, že v podstatných skutočnostiach zotrval na svojom tvrdení tak pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom. Prehlásenie dopísané rukou na objednávke, že v časovom rozsahu od 16.00 hod. do 17.00 hod. dňa 12. novembra 2014 sa žalovaný mohol zdržať cca. 30 min. v sídle spoločnosti Auto Group Logistic s.r.o. v Bratislave bez konkrétneho podpisu, nie je možné vyhodnotiť ako jednoznačný dôkaz nasvedčujúci tomu, že v uvedený deň nemohol byť žalovaný aj v Topoľčanoch, v mieste uzavretia zmluvy o pôžičke a túto tam aj uzavrieť. Žalovaný nepredložil žiadny dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, kým žalobca prostredníctvom svedeckej výpovede Q.. J. W. jednoznačne preukázal uzavretie zmluvy o pôžičke a odovzdanie jej predmetu žalovanému.

4.2. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie ako aj na odvolacom súde (§ 255 ods. 1 CSP).

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, prípustnosť ktorého odvodzuje z § 420 písm. f/ CSP (č. l. 268).

5.1. Za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým došlo podľa jeho názoru k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) považuje vykonané dokazovanie (jeho zopakovanie) odvolacím súdom, na základe ktorého dospel odvolací súd k odlišnému zistenému skutkovému stavu veci v porovnaní so súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa preto podľa názoru žalovaného mal vysporiadať a oboznámiť aj s inými listinnými dôkazmi relevantnými v konaní pred súdom prvej inštancie, akými sú výpis hovorov a sumár vyskladnených objednávok. Uvedeným postupom odvolacieho súdu tak došlo podľa žalovaného k porušeniu § 384 CSP, z čoho plynie záver o nedostatočne vykonanom dokazovaní pre účel zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie. Zároveň naplnenie tohto dovolacieho dôvodu vidí žalovaný aj vo vyhodnotení svedeckej výpovede Q.. J. W. odvolacím súdom, keď odvolací súd žiadnym spôsobom nereflektoval na spriaznenosť medzi žalobcom a týmto svedkom, ktorá je zrejmä a preukázaná z vykonaného dokazovania.

5.2. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Rozsudok odvolacieho súdu považuje žalobca za správny a spravodlivý, naopak dovolanie žalovaného za bezpredmetné, preto sa nebude k nemu vyjadrovať (č. l. 295).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania konkrétne z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k žalobcom namietanej procesnej vade.

11.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

12. Prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP žalovaný konkrétne namieta v súvislosti s tým, že odvolací súd rozhodol bez náležitého zistenia skutočného stavu veci; nevykonal ním navrhnuté dôkazy; dôkazy vykonané v súdnom konaní nesprávne vyhodnotil. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).

13. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva.

14. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

15. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

16. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.